

Elkarrekin Hazi Elkartea

Creceer
Junt@s

**SEXU-JAZARPENA ETA SEXUA, SEXU-ORIENTAZIOA ETA
GENERO-IDENTITATEAN OINARRITUTAKO JAZARPENA
PREBENITZEKO ETA HORREN AURKA JARDUTEKO PROTOKOLOA**

Laguntza Teknikoa: GlobalEquitas

Ekoizpen urtea: 2025

Aurkibidea

Printzipioen adierazpena	4
Aplikazio esparrua eta bermeak	6
Erreferentzia araudia	8
Sailkapena eta definizioak	9
Jarduteko taldea	12
Jarduteko prozedura	13
Biktimei laguntzeko neurriak	16

**SEXU-JAZARPENA ETA SEXUA, SEXU-ORIENTAZIOA ETA
GENERO-IDENTITATEAN OINARRITUTAKO JAZARPENA PREBENITZEKO
ETA HORREN AURKA JARDUTEKO PROTOKOLOA**

Printzipioen adierazpena

Creceer Junt@s- Elkarrekin Hazi Elkartea, protokolo hau idazteko unean, 40 bazkidek osatutako elkartea da, eta hiru herrialdetan hainbat jarduera sustatzen ditu, Donostia da bazkide eta parte-hartzaile kopuru handiena duen herria, eta guztira ehun bat pertsona dira jarduera horietan parte hartzen dutenak.

Creceer Junt@s – Elkarrekin Hazi Elkartearen misioa emakumeen eta gizonen arteko berdintasunari, kultura artekoari eta belaunaldien arteko ulermenari laguntzea da, ikaskuntza kolaboratiboko, berdintasunezko, kultura arteko eta belaunaldien arteko espazioak sortuz, edozein adinetako, jatorri etnokulturaletako, orientazio sexualeko, erlijio, fenotipo edo funtzio gaitasunetako pertsonentzako irekiak, beste hainbat desberdintasunekin.

Helburu hori lortzeko, honako jarduera hauek garatzen dira: genero ikuspegia duten gaitasunen garapenerako prestakuntza, jatorri desberdinetako pertsonen arteko topaketa, elkarren laguntza, kultur eta aisialdi jarduerak, aniztasunari, berdintasunari eta inklusioari buruzko jardunaldi eta eztabaiden bidezko gizarte-sentsibilizazioa, sareko lana eta ikerketa, besteak beste. Horiek guztiak bazkideen eta parte-hartzaileen partaidetza aktiboarekin egiten dira.

Gainera, Creceer Junt@s – Elkarrekin Hazi Elkartea parte-hartze eta erabaki hartze horizontaleko eta bateratze ereduak erabiltzen du, bazkideen kudeaketa eta lidergo gaitasunen garapenean laguntzeko, uste baitugu gizarte justuago, inklusiboago eta zoriontsuago bat eraikitzea erakundeen eta pertsonen eraldatze ahalmen eraldatzailean oinarritzen dela, eta ahal dugun neurrian, eraldaketa horretan lagundu nahi dugu.

Berdintasun aukeren aldeko apustua egiten duen Elkartea gisa definitzen dugu gure burua, gure lan metodoan, egituran, antolaketan eta praktikan, eta sortzen dugun gizarte eraginean ere. Horregatik, Crece Junt@s – Elkarrekin Hazi Elkartea diskriminazio mota oro eta sexu arrazoiagatik, orientazio sexualagatik edo genero identitateagatik egindako edozein jarrera edo ekintza jasanezintzat hartzen ditu.

Crece Junt@s – Elkarrekin Hazi Elkartea honako konpromiso hauek hartzen ditu:

- Sexu arrazoiagatik, orientazio sexualagatik edo genero identitateagatik egindako edozein sexu jazarpen jarrera edo egoera ez onartzea eta ez toleratzea, inondik ere.
- Sexu arrazoiagatik, orientazio sexualagatik edo genero identitateagatik egindako edozein sexu jazarpen kasuren erreklamazio eta salaketarik ez alde batera uztea.
- Sexu arrazoiagatik, orientazio sexualagatik edo genero identitateagatik egindako edozein sexu jazarpen kasu zorroztasunez eta azkar izapidetzea eta konfidentzialtasuna, inpartzialtasuna eta inplikaturako pertsonen defentsa eskubidea mantentzea.

Konpromiso hau modu eraginkorrean betetzeko, Crece Junt@s – Elkarrekin Hazi Elkartea elkarte osatzen duten pertsona bakoitzak definitutako baloreekin bat datozen jarrerak izatea eskatzen du. Era berean, Crece Junt@s – Elkarrekin Hazi Elkartea sexu jazarpen eta/edo sexu arrazoiagatik, orientazio sexualagatik edo genero identitateagatik egindako jazarpen egoeren aurrean prebentzio eta jardura neurria hauek ezartzeko konpromisoa hartzen du:

- Protokolo hau web orrian eta eskuragarri dauden komunikabide guztietan argitaratzea, elkarte edo harekin lotutako pertsona guztiek ezagut dezaten eta jazarpen kasuen aurrean jarraitu beharreko jardura ezagut dezaten.

- Diskriminazio eta jazarpen egoerak saihesteko, emakumeen eta gizonen arteko genero eta berdintasun gaitan prestakuntza sustatuko da, eta sexu jazarpenari eta sexu arrazoiagatik egindako jazarpenari buruz.
- Sentsibilizazio kanpainak garatzea (hitzaldiak, eskuorriak, informazio materialak eta beharrezkotzat jotzen den edozein beste bide).

Aplikazio esparrua eta bermeak

Protokoloa Crece Junt@s-Elkarrekin Hazi Elkartea-ko bazkide guztiei eta Elkartea honek garatzen dituen edozein jardueratan parte hartzen duten guztiei aplikatuko zaie.

- Crece Junt@s-Elkarrekin Hazi Elkarteko bazkideak
- Crece Junt@s-Elkarrekin Hazi Elkarteko jardueretan parte hartzen duten pertsonak
- Crece Junt@s-Elkarrekin Hazi Elkarteko kolaboratzaileak
- Crece Junt@s-Elkarrekin Hazi Elkartearantzako edozein lan egiten duten kanpoko enpresen edo erakundeen pertsonak

Protokoloa aurretik aipatutako pertsona guztiak inplikatzeko dituzten kasu guztietan aplikatuko da, Crece Junt@s-Elkarrekin Hazi Elkartearekin duten harremana edozein dela ere.

Salaketan arretarako protokoloak ondorengo ezaugarriak bete beharko ditu:

- Arduraz: prozedura arina eta azkarra izango da, une oro gardentasuna eta zuzentasuna eskainiz. Aldarrikatutako edo salatutako gertakarien ikerketa eta ebazpena profesionaltasunez, diskrezioz eta gehiegizko atzerapenik gabe egingo dira, prozedura ahalik eta denbora laburrenean burutu ahal izateko.

- Inplikaturako pertsonen errespetua eta babesa: Crecer Junt@s-Elkarrekin Hazi Elkartea beharrezko neurriak hartuko ditu pertsona kaltetuak babestu eta haien intimitatea bermatzeko eskubidea ziurtatzeko, hala nola, ustez jazarpena pairatzen duten pertsonen eta jazarle ustezko pertsonen babesa. Jarduerak diskrezio handienaz, zuhurtziaz eta errespetuz burutu behar dira.

Inplikaturako pertsonak konfiantzazko pertsona batekin egon ahal izango dute, eta horrek ez du hitzik izango eta parte-hartzaile guztien konfidentzialtasun baldintzetara egokituko da. Pertsona hori ezingo da prozesuan lekuko bezala aipatu.

- Alderdien eskubideen errespetua: salaketaren ikerketa zentzuz eta alderdietako bakoitzaren eskubideen errespetuz garatu beharko da. Protokoloak, edozein egoeratan, pertsonen duintasuna eta intimitatea mantentzeko eskubideak bermatu behar ditu, eta eskubide horiek mantentzeko eskubidea, egoera horretatik sor litezkeen ondorio fisiko eta psikologikoak kontuan hartuta.
- Behar bezala: prozedurak entzunaldi inpartziala eta pertsona kaltetu guztientzako tratamendu zuzena bermatu behar ditu. Prozeduran parte hartzen duten guztiek fede onez jokatu dute, salatutako gertakarien egia eta argitasuna bilatze aldera.
- Konfidentzialtasuna, anonimotasuna eta isiltasuna: prozeduran parte hartzen duten pertsonak soilik beharrezkoak direnak izango dira eta konfidentzialtasun zorrotz eta isiltasun betebeharra dute, eta ez dute informaziorik transmititu edo zabaltu behar aurkeztutako, ebatzitako edo prozesuan dauden salaketen edukari buruz ezagutzen dituzten ikerketak.

Protokolo hau erabiltzeak ez du eragozten bere esparruan sartzen den edozein pertsonak edozein momentutan joan izango du jurisdikzio bidera babes judizial eraginkorrerako eskubidea erabiltzera. Hala balitz, gai berari buruzko edozein prozesu judizialen edo administrazio prozeduraren berri izan bezain laster, protokolo honen aplikazioa eten egingo da. Hori bai, kautelazko neurriak eta babes-neurriak baloratu ahal izango dira.

Erreferentzia araudia

- 1978ko Espainiako Konstituzioa. 9.2, 14, 18.1 eta 35.1 artikulua.
- 1/2004 Lege Organikoa, abenduaren 28koa, genero-indarkeriaren aurkako babesneurrien lege integrala.
- 2006/54/CE Zuzentaraua, uztailaren 5koa, Europako Parlamentu eta Kontseiluaren berdintasun-printzipioaren aplikazioari buruzko zuzentaraua gizonen eta emakumeen artean enpleguan edo lanbidean.
- 3/2007 Lege Organikoa, martxoaren 22koa, emakumeen eta gizonen berdintasun eraginkorrerako.
- 901/2019 Errege Dekretua, urriaren 13koa, berdintasun-planak eta haien erregistroa arautzen dituenak.
- 10/2022 Legea, irailaren 6koa, askatasun sexualaren berme integralari buruzkoa.
- 15/2022 Legea, uztailaren 12koa, berdintasun tratua eta bereizkeriarik eza bermatzen duena.
- Eusko Legebiltzarreko erresoluzioa lan-esparruan jazarpen moralari buruzkoa (2001/2339).
- EAEko 1/2023 Legegintzako Dekretua, martxoaren 16koa, emakumeen eta gizonen berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeria matxistaren aurkako legearen testu bategina onartzen duena.
- 4/2023 Legea, otsailaren 28koa, pertsona transen benetako eta eraginkorreko berdintasunerako eta LGBTI pertsonen eskubideen bermearen aldekoa.

Sailkapena eta definizioak

Sexu-jazarpenaren, sexuarengatiko edo sexista den jazarpenaren barruan sartzen diren jokabideek izaera desberdina izan dezakete eta definizio eta kontzeptu berriak sartzeko aukera ireki behar da. Garrantzitsua da azpimarratzea, lan-jazarpenaren aldean, jazarpen mota hauek ez dutela errepikakorrak izan behar jazarpen-jokabide bat izateko.

Sexu-jazarpenera elkarren adostasunez eta elkarrekiko moduan onartzen ez diren gerturazteetatik bereizten da. Hau da, ez dira jazarpenaren xede den pertsonarentzat nahiak: hitzezkoa, hitzik gabekoa edo fisikoa izan daiteke eta pertsona baten duintasunaren kontra egiten du, bereziki beldurgarria, etsaia, degradagarria, umiliagarria edo iraingarria den inguru bat sortzen denean. Gertaera bakar bat nahikoa izan daiteke sexu-jazarpenaren eragiletzat hartzeko.

Adibide gisa eta ezaugarri guztiak agortzen dituen erlazio bat izan gabe, honako jokabide hauek adierazten dute modu zuzenean edo beste batzuekin konbinatuta, sexu-jazarpenera izan daitekeela:

- Ukitu fisiko deliberatuak, eskatutakoak ez direnak eta beharrezkoak ez direnak, hala nola igurtziak, ukituak edo zaplaztekoak.
- Umiliazioa eta/edo deserosotasuna eragiten duten izaera sexualeko iruzkinak edo keinuak.
- Pertsonari zuzendutako izaera sexualeko txisteak eta/edo bromak.
- Zenbait proposamen sexual onartzeagatik edo ukatzeagatik sari edo errepresalia bat jasotzeko insinuazioa.
- Sexu-harremanak izateko gonbidapen errepikatuak, hauek baztertzen direla adierazi arren.

- Ezkutuko izaera sexuala duten begiradak edo keinuak, eta deserosotasuna eragiten dutenak.
- Aurreko adibide gisa jasotako jokabide guztiak sare sozialetan eta/edo bitarteko telematikoen bidez burutzen diren guztiak.

Sexuarengatik jazarpena edozein jokaeraren bidez egiten den jazarpena da, pertsona baten duintasunaren kontra egiteko asmoarekin eta beldurgarria, umiliagarria, degradagarria edo iraingarria den inguru bat sortzen duen jokaera. Haurdunaldi, amatasun, aitatasun edo beste familia-zaintza batzuekin lotutako tratu kaltegarri oro, aurreko atalean zehaztutako baldintzak ematen diren kasuan, protokolo honen aplikazioaren pean egongo da.

- Emakume edo gizon izateagatik diskriminatzaileak diren jokaerak burutzea.
- Sexu jakin bateko pertsonen zuzentzeko hizkuntza iraingarria eta gutxiesgarria erabiltzea.
- Umore sexista egitea.
- Sexuarengatik gaitasun eta trebetasun intelektualak ridikularizatzea eta gutxiestea.
- Pertsonen lana era bidegabean ebaluatzea, gutxiestearekin edo aurreiritziarekin, sexuarengatik.

Orientazio sexuala edo genero-identitatearengatik jazarpena honako hauek dira: pertsona baten duintasun fisiko, psikikoaren kontra egiteko asmoarekin edo beldurgarria edo etsaia den inguru bat sortzeko asmoarekin egiten diren jokaerak.

- Pertsona baten orientazio sexuala edo genero-identitatearengatik diskriminatzaileak diren jokaerak mantentzea.

- Pertsona bati orientazio sexuala eta/edo genero-identitatearengatik iraingarria den moduan zuzentzea.
- Pertsona baten lana gutxiestea orientazio sexuala eta/edo genero-identitatearengatik.
- Pertsona baten ekarpenak, iruzkinak edo ekintzak ez ikustea orientazio sexuala eta/edo genero-identitatearengatik.
- Pertsona baten homosexualitatea, bisexualitatea edo genero-identitatea oinarri hartuta modu desberdinean tratatzea.
- Lesbofobia, homofobia, bifobia, transfobia edo interfobia den hizkuntza erabiltzea.
- Lesbofobia, homofobia, bifobia, transfobia edo interfobia den umorea egitea.
- Pertsona trans bat behar duen moduan ez izendatzea edo generoarekin

Goi, erdi eta behe mailako hiru jazarpen diskriminatzaile mota aipatutakoak, parte hartzen duten pertsonen arabera hainbat kategoriatan sailka daitezke:

- Bertikala: elkar lotutako eta/edo parte hartzen duten pertsonen artean, maila bera dutenen artean.
- Beheranzkoa: "maila handiagoa" duen pertsona bat "azpiko" pertsona batengan. Adibidez: Koordinazio Batzordeko edo jardueraren arduradun batek oinarritzko elkarte edo parte hartzen duen pertsona baten aurka.
- Goranzkoa: oinarritzko elkarte edo parte hartzen duen pertsona batek "maila handiagoa" duen beste pertsona batengan. Adibidez: elkarte edo parte hartzen duen pertsona batek Koordinazio Batzordeko kide edo jardueraren arduradun bati buruz.

Jarduteko taldea

Esku-hartzeen espezifikotasuna, bai eta konfidentziasunaren, isilpekoaren, objektibitatearen, inpartzialtasunaren, inplikazio pertsonalik ezaren eta bateragarritasunik ezaren garrantzia kontuan hartuta, espezializatutako instrukzio-talde batek jasoko eta kudeatuko ditu salaketa guztiak elkarte mailan.

Talde hau bi pertsonak osatuko dute, Creceer Junt@s – Elkarrekin Hazi Elkarteko Koordinazio Batzordeko kideak; horietako bat beti izango da Elkarteko Idazkaritza kargua duen pertsona.

Talde honen funtzioak izango dira:

- a) Jazarpen sexualagatik, sexuarengatik, orientazio sexualagatik edo genero identitateagatik egindako salaketa guztiak jasotzea.
- b) Salaketak eta biktimen arretarik onena bermatzeko barne-prozedurak sortzea eta eguneratzea, posible diren formularioen eguneratzea eta identifikatzen diren hobekuntza guztiak barne.
- c) Salaketen ikerketa egitea, protokolo honetan ezarritakoaren arabera.

Talde honek kasu guztietan arau hauek izango ditu funtzionatzeko:

- Jarduera guztiak idatziz dokumentatuko dira eta espediente-zenbaki bat esleituko zaie, eta bilera guztien eta salatzaileen, salatutako pertsonen eta testigantzak ematen dituzten pertsonen adierazpenen akta jasoko da.
- Adierazpenak edo testigantzak sartuz gero, horiek egindakoek sinatuak egon beharko dute. Kopia bat beti emango da adierazpenaren ondoren.

- Gaiaren konplexutasunak hala eskatzen badu, espezialista edo adituengana jo ahal izango da. Ikerketa-lana ez eragozten den neurrian eta horretarako beharrezkoa ez den datu pertsonalik ez emateko saiatuko da.
- Instrukzioa osatzen duten dokumentuak kodetuko dira, inplikaturako pertsonen intimitatea zaintzeko.
- Prozesuan sortutako dokumentazioaren zaintza Crece Junt@s - Elkarrekin Hazi Elkarteko Idazkaritzaren ardura izango da.

Jarduteko Prozedura

1. Salaketa jasotzea

Gogorarazten da jazarpenaren edozein zantzu arrazoizko ezagutzen duen edozein pertsonak komunikatzeko betebeharra duela. Betebehar hau hedatzen da:

- Protokolo honen aplikazio-eremuan sartzen den edozein pertsona, sexu-jazarpenaren, sexuagatik, orientazio sexualagatik edo genero-identitateagatik jazarpena jasan duena.
- Jazarpen-jarduera baten berri duen Elkarteko edozein beste pertsona.

Salaketa idatziz egingo da, ezarritako ereduaren arabera, eta Crece Junt@s – Elkarrekin Hazi Elkartearen Salaketa Kanalaren bidez bidaliko da. Protokolo honen aplikazio-eremuan sartzen diren pertsona guztien sarbidea bermatzen da. Ez dira kontuan hartuko idatziz egin ez diren, anonimoki egin diren edo dagokion formularioko gutxieneko daturik ez duten salaketak.

Salaketa jaso ondoren, hiru laneguneko epean (Euskal Autonomia Erkidegoko lan-egutegiaren arabera) bilduko da espezializatutako instrukzio-taldea. Bateriaezintasunaren ondorioetarako, ahaidetasun, odolkidetasun, afinitate, adiskidetasun edo etsaitasun nabarmen edo jarduera edo lurralde bereko esleipena duten lan-harreman estuak hartuko dira kontuan.

Berehala berrikusiko du salaketaren edukiak eta jasotakoaren erantzuna bidaliko du, izapidearen hasiera eta kasuari esleitutako kodea komunikatzeko. Halaber, salaketa nahikoa zehaztuta ez badago edo bertan jasotako gertaerak sexuagatik, orientazio sexualagatik edo genero-identitateagatik jazarpen sexuaren ondorio izan daitezkeen zalan-tza argiak badaude, beharrezko argibideak edo informazio osagarria eskatuko dira.

Salaketa definizioaren arabera sexu-jazarpen egoerari erantzuten ez diola uste bada, instrukzio-batzordeak salaketa egileari bere erabakia jakinaraziko dio, bere arrazoiak azalduz eta prozedura amaitutzat emanez. Aldiz, salaketak indizietako jazarpen-egoera bat izan dezakeela suposatzen duenean, instrukzio-batzordeak prozedurarekin jarraituko du, espedientearen irekiera eginez.

2. Prozeduraren instrukzioa

Jazarpen-egoera argiaren zantzuak daudenean, prozedura ahalik eta azkarren hasi behar da, eta beti emango zaio salaketa pertsona salatuari bere defentsa bermatzeko.

Prozesuaren konfidentzialtasuna zaintzeko eta entregatu beharreko dokumentazioaren instrukzio zuzena bermatzeko, datu pertsonalak eta testigantza edo adierazpenak emateko proposatutako pertsonen datuak baztertuko dira.

Talderako proposatuko dira beharrezko kautelazko neurriak hartzea, beti ere biktimaren mesederako izango den moduan.

Ikerketa-espeditentia geldituko da biktimaren aurkako hasitako prozesu zigortzailea erabakitzen denean eta gertakariak egiaztatzea eta jakitea izango da helburua, eta ez da 15 lanegun baino gehiago luzatuko. Salbuespenezko kasuetan soilik, espeditentearen instrukzio zuzena bermatzeko beharrezkoa denean, hala nola pertsona kopurua, inplikaturako pertsonalaren kopurua, frogen kokapena, perito-informen prestaketa edo antzeko kasuak direla eta, epea luzatu daiteke hilabete baten gehieneko epea.

Instrukzioaren garaian, eraginpeko pertsona guztiei eta lekukoei entzunaldiaren tramitea emango zaie, beharrezkotzat jotako diligentziarekin. Entzunaldi-tramite horrek gutxienez, ustezko jazarlea den pertsonarekin elkarriketa pribatu bat izango du, akusazioen defentsa egiteko. Pertsona horri ohartaraziko zaio ez duela inolako harremanik abiatu behar, zuzena edo zeharkakoa, jazarpena jasan duen pertsona edo bere ingurunearekin. Taldeari buruz kanpoko inork ez du aztertzen ari den prozesuan eragin beharko.

3. Prozedura amaitzea

Instrukzioa amaitutakoan, taldeak behin-behineko txostena emango du, gertakariak jaso, hauen ebaluazioa egin eta kasuan kasu, zuzenketa, zigortze eta biktimari laguntza eta laguntza emateko neurriak proposatuz.

Salatzaileak eta salatua den pertsonak gehienez 4 laneguneko epea izango dute txostenaren aurka alegazioak egiteko. Epe hori luzagarria izango da instrukzio-batzordearen iritziz txosten behin-behinekoa luzea edo konplexua denean, txostenean bertan adieraziz.

Alegazio epea amaitutakoan, instrukzio-batzordeak behin betiko txostena egingo du gehienez zazpi laneguneko epean, honakoak barne:

- I. Ikerketa-diligentziak.
- II. Egiaztatutako gertakari garrantzitsuak.
- III. Behar bezala arrazoitutako ondorioak eta jazarpen-egoera baloratu den kasuetan.
- IV. Laguntza-neurrien proposamena.
- V. Zigortze-proposamena.

Txostena jazarritako eta salatua den pertsonari bidaliko zaie. Halaber, Crecer Junt@s - Elkarrekin Hazi Elkarteko Idazkaritzari bidaliko zaio, dokumentazio guztiarekin batera, bere artxiborako. Diziplina-espedientearen irekiera gomendatzen den kasuan, Crecer Junt@s - Elkarrekin Hazi Elkarteko Idazkaritzak erakunde eskudunari egingo dio jarduketak egiteko beharrezko informazio eta dokumentazio guztia.

Biktimentzako laguntza-neurriak

Egoera bereziki larria balitz, taldeak erabaki dezake salaketa egiten duen pertsonak eta/edo posible diren lekukoek ez dutela salatutako pertsonarekin inolako harremanik izan. Halaber, salaketa ebatzi bitartean eta guztien interesak babesteko laguntza edo laguntza-neurriak proposatu ditzake.

Edozein kasutan, taldeak banaka aztertu ahal izango du egoera bakoitza, salaketa bakoitzean egokienak diren laguntza edo babes-neurriak ezartzeko.